

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefont 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladó szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
: : : detési irodák. : : :
Megjelenik vasár- és
ünneppalok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 87. szám.

Péntek, április 17.

Tisza a közigazgatás reform- járól.

Budapest, ápr. 17.

Belügyi politikánkban ma az a kér-
dés dominál, hogy a közigazgatás terve-
zett reformjában miképpen marad meg a
törvényhatóságok önkormányzata? Erről
a kérdésről fölöttébb érdekes fejtegetést
olvashatunk legutóbb egy cikkben, mely
„Államosítás és önkormányzat“ cím alatt
Tisza István gróf tollából a „Magyar
Figyelő“ című folyóiratban jelent meg.

A cikk meggyőzően bizonyítja, hogy
az autonómia lényege nem abban áll, hogy
a tisztviselők választottak legyenek. Az
állami kinevezési rendszer legkevésbé sem
fogja gyengíteni az önkormányzatot, el-
lenben biztosítani fogja a tisztviselők sor-
sát és előmenetelét a választás kiszámítha-
talan esélyei ellen s emellett módot nyújt
a középhatóságok egységes szervezésére
s szerves kapcsolatba hozza a központi
kormányhatóságoknak exponált közegeit
az általános közigazgatással, minek követ-
keztében megszűnik az az anomália, hogy
egyugyanazon vármegyében kétféle rend-
szer szerint alkalmazott tisztviselői kar
kellő szerve összefüggés hiányában, egy-
séges vezetés és irányítás nélkül működve,
olykor egymást akadályozva, inkább bo-
nyolulttá, semmint egyszerűvé és ered-
ményessé tegye a közigazgatást.

A választási rendszer megszüntetése
tehát egészen alárendelt kérdés magára a
lényegre: a vármegyék önkormányzatára
nézve, melyet a tisztviselők államosítása
legtávolabbról sem fog esorbitálni. Mert az
önkormányzatnak voltaképpen hármass fel-
adata van, ugyne: az egész közigazga-
tásnak közvetlen közelből való ellen-
őrzése, részese a fegyelmi ügykörben
és a legfontosabb közigazgatási ügyek in-
tézésében való közreműködés. Már pedig

ebből a hármass szempontból a kinevezési
rendszer behozatala nemhogy esorbitálná
az autonómiát, hanem inkább egyenesen
módot nyújt annak életképesebbé és erő-
teljesebbé tételére. A modern vármegye
közönségének módjában lesz az összes
állami tisztviselők ellenőrzését, fegyelem
alá vonását gyakorolni s az eddigi mér-
téknél fokozottabban érdeklődni a kon-
krét ügyek elintézésére iránt.

A vármegye önkormányzati tevékeny-
sége eddig a közgyűlésben összpontosult,
ebben a több száz tagból álló testületben,
mely évente legfeljebb négy ülést tartott
s melynek egész adminisztratív működését
szinte ad absurdum vitte az a körülmény,
hogy egy-egy ülés napirendjén szinte
vágatva végzett száz meg száz olyan ügy-
darabbal, mely iránt a referens tisztvise-
lőkön kívül ugyszólván senki sem érdeklő-
dött s amely ügydarabok közül a leg-
többnek már az előtt három hónappal el-
kellett volna intézve lennie. Mennyi kár
származott ez ósdi késedelemből a köz-
ügyekre, mindenki érezhette, valakinek
csak köze volt valaha a vármegyei admi-
nisztrációhoz. Ez a kerékkötő ezentul
megszűnik. A közgyűlés összealkotása
megmarad ugyan a jelenlegi keretekben,
ámde csak kevés számú, valóban fontos
kérdés marad a közgyűlés hatáskörében,
a többi ügyek pedig más, szakavatott tes-
tületek elintézésére alá utaltatnak, de oly-
anoké alá, amelyekben a nem tisztviselői,
tehát önkormányzati elem határozott több-
ségben van.

Hyen testületekből kinálkozik az át-
szervezendő közigazgatási bizottság és az
ujjonnan felállítandó járási bizottság. Ez
a két új szerv lényegesen javítani fogja
közigazgatásunkat s föltétlenül élénkít-
heti az önkormányzati elem részvételét,
mert a közigazgatási bizottságnak 10—20
kinevezett tagja mellé legalább kétszer
annyi tisztviselő tagot kell a közgyűlés-

nek választania s ugyanígyen arányban
a járási bizottságban is a választott tagok
lesznek többségben. Ez a két testület,
mely összealkotásában is eléggé kidombo-
ritaná az önkormányzat elvének lényegét,
rendekeznek az ügyek szakavatott, alapos
és gyors elintézésének összes előfeltételei-
vel s egyuttal biztosítaná a társadalom
független elemeinek irányadó befolyásait
a legfontosabb közigazgatási ügyekre.

Igy tehát a tervezett reform nem-
hogy gyöngítése, hanem inkább lényeges
erősítése és gazdagítása, tartalommal való
megtöltése és kibővítése lesz az önkor-
mányzatnak. Mindezt Tisza István gróf
fejtegetése meggyőző módon bizonyítja.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskeréki meteorológiai állomás idő-
járási jelentése.

Április 17.

Barométer súlyed 757.6. Délután 1.38
órákor: Hőmérő 7.0 °C. Hőmérséklet:
maximum 16-ikán 10.8 °C, min. ma reggel
2.8 °C. Csapadék 4.7 mm. Felhőzet Nb10,
esik. Szélirány és erősség NE2. Jólát a
következő 24 órára: Ejjeli fagy, keleten
elvéve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = go-
molyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő,
Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő,
Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy
vihár.

A monteuxi kis leány.

I.

Monteuxben — Gensnek, a nagy szent-
nek és Sabolynak, a karácsonyi énekek
írójának hazájában — élt egyszer egy kis
leány. Oly szőke volt, mint az arany. Rose-
nek nevezték. Egy vendéglős leánya volt
és mert kedves és derék leányka volt s
ugy énekelt, mint egy angyal, a monteuxi
plébános a templomi énekkar élére állí-
totta. Szent Gens napján, a monteuxi
templomavatás évfordulóján Rosette apja
egy éneket hozatott. Az énekes fiatal
volt s beleszeretett a szőke leányba, a
leány ő belé s így egymáséi lettek, a kis
Rosette Bordas felesége lett.

Isten veled, Monteux! Együtt elutaz-
tak. Mily gyönyörűség volt, szabadon,
mint a levegő, fiatalon, mint a víz, egyéb
dolgot se volt, mint egymást szeretni s
énekeini, hogy megélhetésüket biztosítsák.

Az első szép ünnep, melyen Rosette
énekelte. Szent Agathának, Maillant védő-
szentjének ünnepe volt. Ugy emlékszem
rá, mintha tegnap lett volna. A vásártéri
kávházban volt, a nagy terem zsufolásig
megtelt. Rosette, aki jobban félt, mint egy
veréb, a háttérben szőke hajával, szép
meztelen karjával férje lábainál ült és
gitáron kísérte.

Fojtó gőz volt. A terem tele volt gra-
vesoni, saint-remy, cyragnei és maillant
parasztokkal. De egyetlen egy csipős meg-

jegyzés se hallatszott. Csak emyit mon-
doitak:

— Ej, de szép! Milyen édes és milyen
gyönyörűen énekel! S nem is messziről
való, monteuxi.

Rosette nem is énekel csuf dolgokat.
A hazáról, a zászlóról, esatákról, szabad-
ságról, dicsőségről dalolt s mindezt oly
szenvedélylyel, akkora buzgalommal, oly
hívvel, hogy a férfiak remegni kezdtek,
végül pedig fölkiáltott:

— Éljen Szent Gens!

Tapsoltak, hogy a terem szinte me-
remegett belé. Rosette leszállt az emel-
vényről, vidám arccal kezdett tányé-
rozni, a nagy rézpénzdarabok csak úgy
hullottak a tányérba; és nevetve és meg-
elégedetten, mintha százezreket kapott
volna, öntötte a pénzt férje gitárjába és
így szólt:

— Ide nézz, ha tovább is így megy,
nemsokára gazdagok leszünk.

II.

Mikor Bordasné környékünkön már
minden buesun volt, kedvet kapott arra,
hogy a városokban is szerencsét próbál. S
itt is, mint a falvakban, feltűnést keltett
a monteuxi leány. Zászlóval a kezében
Lengyelországról énekelte s e hazafias da-
lokat oly bensőséggel mondta el, hogy bor-
zalom fogott el bennünket. Avignonban,
Cetteben, Toulouseban, Bordeauxban szin-
te bálványozta őt a nép, ugy, hogy végül
elhatározta, hogy Párisba megy.

Párisba sietett tehát. Ez az a mágnes,
mely mindent magához vonz. S itt is,
mint mindenütt, sőt még inkább a főmeg
kedvence lett. A eszárság végnapjaiban
volt ez, a gesztenye sistergett a parázsban
és Bordasné a Marseillet énekelte. Soha
énekesnő ezt a himnuszt oly szenvedély-
lyel, akkora lelkesedéssel el nem dörögte.
A munkások, az utaközvezők a sugárzó
szabadságot látták benne s a költők neki
ajánlották dalaikat.

III.

Következett a háboru, a vereség, a
forradalom, az ostromállapot, csapás esa-
pás után. Azután a commune ördögi
műveivel. A kis monteuxi asszony, aki
mint egy madár a viharban, ide-oda röp-
ködött és a puskaporszagtól, az általános
mámortól és a népszerűségtől megrészege-
dett, most mint egy kis démon, a „Ma-
rienne“-ról szóló dalt énekelte... El-
énekelte volna akár a vízben, de még szí-
vesebben a tűzben.

Egy napon a fölkelés hulláma magá-
val sodorta az utcán és mint egy szalma-
szálat, elragadta a Tuillériákig. A eső-
eselék, mely most király lett, tombolt a
királyi termekben. Puskoportól fekete
karok megragadták Mariannet — mert a
fölkelők szemében ő volt Marianne meg-
testesülése — és vörös zászlókkal körül-
lengve a trónra emelték.

— Énekelj nekünk — kiáltotta fe-

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos főispán és Jankó Ágoston alispán hivatalos ügyekben több napra Budapestre utaztak.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délelőtt volt dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével a tegnapi rendkívüli megyei közgyűlés hitelesítő aktusa. Hitelesítők voltak: Mencer Lipót, Kiss István, dr. Klein Mór és Kaufmann István.

— **A megyei árvaszéki elnöki állás.** Torontálvármegye törvényhatósága a május 4-iki tavaszi rendes közgyűlésen tölti be választás útján az üresedésben levő árvaszéki elnöki állást. Az állásra az alispán már kihirdette a pályázatot s a pályázati határidő letelte május hó 3-ikán d. e. 11 órája.

— **Az Aradáci-utca új világítása.** Utcái közvilágításunk javításában most jelentős előhaladás történt. Az Aradáci-utcaiban ugyanis végig közvilágítást helyeztek el s erős fényű izzólámpák világítják meg az utat, úgy, hogy az eddigi bizonytalan homályt végre igazi világosság váltotta föl. Az új világítás egész más képet nyújt az utcának, úgy, hogy most a vasutól érkező idegenekre is egész más benyomást kelt, ha bevonul a városba. Az Aradáci-utca már néhány nap óta ebben az új világításban fénylik s most már csak a többi utcák világításán kell javítani, legalább fokozatosan.

— **Országos kereskedelmi kongresszus.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fennállásának tizedik évfordulója alkalmából Budapesten folyó évi május hó 3-án diszközgyűlést, 4-én és 5-én pedig országos kereskedelmi kongresszust rendez. A kongresszus napirendjén szerepelnek mindazok az aktuális kérdések, amelyek a kereskedő-világot leginkább érdeklik: így a vám-, adó- és közlekedési politika, a közigazgatás reformja, a kereskedelmi szakoktatás, a perrendtartás, a csődjog reformja, a választott bíróságok kérdése, stb. Az ünnepélyen a német és osztrák kereskedelmi egyesületek kiküldöttjei is megjelennek, a Hansabundot hírneves elnöke, Reisser titkos tanácsos képviseli. Az ünnepélyre és kongresszusra felrándulóknak az OMKE mérsékelt áru vasuti jegyet bocsát rendelkezésére. Mivel ugyanakkor tartatik meg a tavaszi vásár is, előrelátható, hogy a kereskedők nagy számmal fognak a kongresszuson résztvenni.

— **Kulturális adomány Perjámos községnek.** Szép adományt tett Perjámos községének Krispin József aradi zongora- és hangjegyekereskedő. Krispin József, aki Perjámos község szülőtte, ugyanis följajánlotta a községnek vagy az ottani

léje — az utolsó dalt, melyet ez átkozott falak még hallanak.

S a kis monteuxi asszony föltette szőke hajára a vörös sikkát és elénekelt a „La Canaille”-t.

Hangos „Eljen a köztársaság” kiáltás követte az utolsó refrént. Csak egy a tömegben elvesző hang válaszolt provençali nyelven:

— Eljen Szent Gens!

E pillanatban köd borult a kis asszony szemére; kék szemében két könnyesepp ragyogott, elhalványodott, mint egy halott.

— Nyissátok ki az ajtót, hadd kapjon levegőt! — kiáltottak, midőn látták, hogy szinte eszméletlenül rogy össze.

Dehogy! Szegény Rosette! Nem a levegőnek volt híjjával. Monteux hiányzott neki. Gens a hegyen, a provençai ünnepeken érzett ártatlan öröm, melyet egy ismeretlen hang fölbresztett emlékezetében.

Közben a tömeg vörös zászlókkal ordítva elrohant a nagy, nyitott ajtókon. Páris fölött az ágyuk menydörögtek egyre hangosabban, szörnű hírek szálltak a komor utcákon; a távolban hosszas, elnyúlt fegyverropogás hallatszott; petróleumszag fojtogatta a tüdőt s néhány órával később a Tuillériákban hatalmas lángoszlop szállt az ég felé.

Szegény kis monteuxi leány! Soha senki nem hallott többé felőled!

Frederic Mistral.

olvasókönyvek ajándékba 20 ezer kötet magyar, német és francia műből álló kölcsönkönyvtárát s a könyvek elhelyezéséhez szükséges könyvvállványokat. A nemes adomány nagy örömet keltett Perjámoson s a község a maga részére kérte a könyvtárt, amelynek használatba adása iránt az előljáróság azonnal megtette az intézkedéseket.

— **Társadalomtudományi előadás.** Vasárnap, e hó 19-ikén délután 5 órakor a Korona-szálloda nagytermében dr. Fényes Samu előadást tart „A vallási kételkedésről”.

— **Siketnémák felvétele.** A temesvári államilag segélyezett siketnéma-intézet felügyelő-bizottsága ez évi június végén veszi fel a jövő tanév új növendékeit. Felvételért folyamodhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7—10 éves siketnémák szülei, akik a temesvári siketnémaintézet kerületébe tartozó Temes-, Torontál- és Krassó-Szörényvármegyék területén laknak. A felsőbb osztályokba olyan gyermekek is vétetnek fel, akik később siketültek meg, akik tehát már beszélni tudnak, de a beszédet elfeledni kezdik. Az intézet a növendékek elméleti oktatásának a befejezése után maga gondoskodik a gyermekeknek szakszerű ipari kiképzetéséről, miért is ezek mint keresetképes egyének adhatnak vissza a szülőknek. Felhívjuk az érdeklő szülőket, hogy kérvényeiket mielőbb, de legkésőbb június 15-éig küldjék be a temesvári siketnémaintézet igazgatóságához, mely szívesen szolgál nyomatványokkal és bővebb felvilágosításokkal.

— **Himlőjárvány Nagyszentmiklóson.** Nagyszentmiklósról írják: Még a husvéti ünnepek előtti napokban hírbírhént terjedt el egész Nagyszentmiklóson, hogy fellépett a fekete himlő, amelyet Szerbiából hozott tollal hurokolt volna be. Tényleg még a múlt héten Ürményi Miksa tollkereskedőnél tollat fosztó Varga Jelica és Blázs Flóra fiatal leányok hólyagos himlőben megbetegedtek s emiatt kivitték őket a barakkórházba, ahová még később Radin Trajlát is kivitték, ki szintén hólyagos himlőben betegedett meg. Természetesen azonnal elrendelték a betegek lakásán a fertőtlenítést, melyet az utjonnan érkezett két fertőtlenítő kocsival végeztek, a megbetegedettek házaít s azok hozzátartozóit, akikkel érintkezésben voltak, zár alá helyezték s rendőrök ügyelnek fel állandóan házaik előtt. Elrendelték továbbá és azonnal foganatosították is a községi rendőrség és a községi szolgáltszemélyzet beoltását is, mint akik a barakkórházba vitt betegekkel s hozzátartozóikkal érintkezésbe juthattak. Husvét szombatján dobszó útján közhírré tették, hogy az állami és a román és szerb elemi iskolákban f. hó 13-án délután a tanköteles iskolásgyermekek mind jelenjenek meg, ahol is beoltatták őket. Ovatosságból a felnőttek közül is sokan beoltatták magukat és családtagjaikat, mert ha nem is a fekete himlő, hanem a hólyagos himlő fellépte van megállapítva, ez nem kevésbé ragályos betegség.

— **Az alkohol számlájára.** Magyarcsanádán egy tapasztó cigány a múlt héten ittas állapotban valami felett összevesztett fiával és azt meg akarta verni. Felesége a fiu segítségére sietett, de vesztére, mert a dühös cigány erre a feleségére támadt és zsebkését előrántva több helyen megszurta az asszonyt, akit életveszélyes sérüléseivel a makói kórházba szállítottak, a késelő férjét pedig a esendőrség vette őrizetbe.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyisége és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Színház, Irodalom.

Heti műsor:

Április 17. Péntek: Az aranyhid (bőhözatujdonság).

Április 18. Szombat: A kiskirály (operettujdonság).

Április 19. Vasárnap d. u.: A Gyurkovich-lányok, este: A kiskirály.

** **A titok.** Henry Bernstein drámaíró gyáros urnak legújabb darabja talán a legértékesebb munkái közül való. A többi darabjainak is kevés köze van az irodalomhoz, de A titok igazán minden érték nélkül való. Az egész nem egyféle színvonalú zsonglörködésnél s a Bernstein-féle idegizgató trükköknek és hatásadászatnak a koronája. Örülünk annak a páratlanul zsutolt színháznak, amelyet tegnap este annyira megtöltött a közönség, hogy még zenekari üléseket is csináltak, de sajnálni is lehet a közönséget, hogy érdeklődését ilyen üres, tartalmatlan darabra kellett eltecsérelnie. Az kétségtelen, hogy ebben a darabban Bernstein idegfeszítő hatásadászata a tetőpontját éri el, de ez az izgalom fárasztó és sivár, úgy, hogy végül a közönség már örül, hogy menekülhet a hatása alól. Az előadás maga igen gondos volt s a szereplők a legteljesebb igyekezetükkel dolgoztak, de egyébként Ballát és Ballánét kivéve, egyikük sem tudta teljesen megoldani a rájuk nehezedő súlyos feladatot, amelyet a nehéz, raffinált szerepek és helyzetek nyújtottak. Balla Kálmán azonban briliáns volt. Maszkjában; hangjában, minden mozdulatában tökéletesen játszotta meg nehéz szerepét, amely sokszor a nevelés határára táncol. Megindító és megrendítő volt s egyedül csak ő tudott belső tartalmat adni a darabnak és az előadásnak s ő tudott csak melegebb érzéseket kelteni a közönségben, mely zajos elismeréssel is honorálta művészi játékát.

** **A színházi iroda hírei.** Az Aranyhid ma esti bemutatója egyike lesz az idei sikeres színiévek jelentős előadásainak. A szellemes francia vígjáték, melyet Molnár Ferenc ültetett át magyarra, bővelkedik az érdekes jelenetekben s társulatunk elsőrendű erői, Balláné, Balla K., Benes Ilona, Fekete Rózsi, Garai Mici, Tábori Imre és Kertész Dezső a kitűnő vígjáték főszereplői.

A kis királyt, Bakonyi K., Martos és Kálmán Imre diadalmas, pompás operettjét, mely nemcsak Budapesten, de a kontinens minden nagy színpadán osztatlan, tüneményes nagy sikerrel kerül színpadra, szombaton és vasárnap este mutatja be Balla K. társulata fényes kiállítással, a címszerepben Komáromy Gizivel. Szécsy Emma, Csengeri Stefi, Árkossy V., Tábori J., Szécsy Ferenc, Kertész Dezső, Binder Károly, Szántó János, Kovács Imre és Mészáros Pista a rendkívül hatásos operette főszereplői.

(*) „A Nő” c. feminista folyóirat legújabb száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. Ego: a pesti asszonyokról, Reichenballerné Pethő Irén egy régi magyar törvénykönyvről, Gere Zsigmond egy címfestőinasról írt érdekes cikkeket. Szikra „Újságkivágások” címen polemizál antifeminista újságírókkal Nagy érdeklődésre számíthat a Feministák Egyesületének e szamban közzétett hivatalos évi jelentése, továbbá a „Feminismus Kiskatéja” c. sorozatnak a józan ész unalmáról írt fejezete. Charlotte Perkins Gilman regénye, a szemlék és glosszák változatossága, továbbá a Nőtisztviselők Országos Egyesületének közleményei egészítik a lapot, melynek előfizetési ára egész évre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V., Mária Valéria-utca 12.

(*) **A Revue Franco-Hongroise** áprilisi száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A legszebb francia irodalmi termékeken kívül a füzetet aktuális cikkek, elmés apróságok és a legkülönbözőbb hírek kapcsolják a mindennapi élethez. Az összes közleményeket a

legpontosabb magyar jegyzetek kísérik és így e kiváló francia folyóirat azok számára is hozzáférhetővé válik, akik nem ismerik még tökéletesen a francia nyelvet. Szerkesztők: Jakab D. és Schöntag A. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Gyár-u. 26. Előfizetési ára egy évre 12 K.

Sport.

× **Lóverseny.** A Torontálvármegyei Agarász- és Lovasegylet ez évi lóversenyei a hó 25-én szombaton és 26-án vasárnap fognak megtartatni Nagykikindán, az egylet pályáján. A díjakat a földművelésügyi miniszterium, az Urlovasszövetkezet, gróf Csekonics Endre vbtt., Nagykikinda városa, a es. és kir. 12. huszárezred és a rendező egylet adják. A versenyintézőség tagjai: gróf Csekonics Sándor, Dellimanies Lajos, Jankó Ágoston, Daniel Ferenc, Bobor Gyula és Draxler Bruno, a hadsereg részéről Vecsey Béla huszárezredes, ezredparancsnok, lovag Toms Pál őrnagy, Pokorny Ágost százados. A meeting titkára Wiszkidenszky Géza ny. százados.

× **Galamblovó-verseny Kiszomboron.** A jövő vasárnap nagyszabású galamblovó-versenyt rendez Kiszomboron a Felsőtorontáli Galamblovó Egyesület. A verseny iránt az egész környéken nagy érdeklődés mutatkozik a sportkedvelők körében, kik közül már számosan bejelentették részvételüket. A versenyen hét díj és zombori Rónay Jenőné nagyértékű vendördíja kerül kiosztásra. A verseny d. e. 10 órakor kezdődik és késő délutánig tart. A verseny előtti napon Rónay Jenő kastélyában a fővárosi és vidéki vendégek tiszteletére házi hangverseny lesz.

TÁVIRATOK.

A FÖRENDIHÁZ ÜLÉSE.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház április hó 21-ikén és 22-ikén ülést tart, amelyeken kihirdetik az ülészak berekesztéséről és az új ülészak megnyitásáról szóló királyi kéziratokat is.

A MINISZTERELNÖK BUDAPESTEN

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök, aki most geszti otthonában van, vasárnap Budapestre jön.

AZ ABBÁZIAI TALÁLKOZÓ.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Neue Freie Presse abbáziai jelentése szerint a két külügyminiszter bizalmas tárgyalásain San Giuliano márk közölte, hogy komoly híreket kapott Rómából Albániáról, amelyek szerint Albánia déli határain új viharok készülnek, úgy, hogy minden pillanatban szükség lehet a nagyhatalmak energikus diplomáciai beavatkozására. A monarchia és Olaszország mindenesetre meg fog tudni védeni különleges érdekeit. A két szövetséges nagyhatalom lehetővé teszi Albániának, hogy fegyveresen szálljon szembe külső és belső ellenségeivel.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Abbáziából sürgönyzik, a tanácskozások tegnap éjfélig tartottak. A tanácskozásokon a két külügyminiszteren és a nagyköveteken kívül résztvettek az összes osztályfőnökök. A tanácskozásokat ma este és holnap is folytatják.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Est Abbáziába küldött külön tudósítója azt jelenti, hogy a tanácskozásokon szó van arról is, hogy

a monarchia részére megszerezzék a kisázsiai Kilikia nevű tartományt is, amely igen gazdag természeti kincsekben.

A SZASZ TRÓNÖRÖKÖS BÉCSBEN.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, György szász trónörökös és öccse, Keresztély herceg Bécsbe érkezett. A trónörökös és öccsét a király Schönbrunnban különkihallgatáson fogadta.

A HERCEGPRIMÁS BIBOROSSÁGA.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, diplomáciai uton lépés történt a vatikánál, hogy Csernoch hercegprimás biborosi kalapot kapjon. A vatikán azonban nem teljesítheti a kérést, mert Magyarországon már van két biboros: Vaszary Kolozs és Hornig Károly.

A MAGYAR ELLENZÉK ÉS A PÁNSZLÁVOK.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából sürgönyzik: A Narodny Listi mai számában beszélgetést közöl Hodzsa Milán volt tot nemzetiségi képviselővel, aki kijelentette, hogy a magyar ellenzék szlávbarátságát szlávofil körökben s így Szentpétervárott sem vehetik és nem is veszik komolyan, mert Justh és Károlyi igazában éppen annyira nem szlávbarátok, mint Tisza István gróf.

MEXIKÓ ÉS AZ UNIÓ.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Newyorkból sürgönyzik, az amerikai kormány elfogadta Huerta mexikói elnöktől azt az elégtételadást, hogy az elnök tisztelegni fog az Unió hajója előtt. Ezzel az Unió és Mexikó közötti affér békés elintézését nyer.

NAGY TÜZVÉSZ.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Székelyudvarhelyről sürgönyzik, a közeli Atyha községben tegnap tűz ütött ki, amely oly rohamosan terjedt, hogy csakhamar az egész község lángokban állott. A tűz hatvanégy házát és számos melléképületet pusztított el. A kár mintegy 300 ezer korona.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, ápr. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 813.50, Osztrák Hitel 614, Koronajáradék 82.10, Osztrák-Magyar Államvasut 709, Jelzáloghitelbank 423, Leszámitoló Bank 507, Hazai Bank 279, Magyar Bank 501, Kereskedelmi Bank 3636, Rimamurányi 653, Salgótarjáni 710, Általános Kőszénbánya 1054, Közúti Vasut 631, Villamos Vasut 321, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.58
Buza (májusra)	12.48
Buza (októberre)	11.42
Rozs (áprilisra)	10.42
Rozs (októberre)	8.77
Zap (áprilisra)	7.91
Zab (októberre)	7.85
Tengeri (májusra)	6.82
Tengeri (júliusra)	6.96

Hirdetések.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Pécs
8701—914. sz. 1799—1.1

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak pécsi üzletvezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a magyar királyi államvasutak **Sunja állomás** létesítendő **vontatási laktanya** építési munkáinak végrehajtására.

A szerződési minta, a költségzámítás, az ajánlati minta, a pályázati feltételek és tervek Pécsen a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában (II. oszt.) I. em., 22. ajtó, a hivatalos órák alatt ajánlatonként 5 koronáért beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő összeg postautalványon történt előzetes megküldése után magyar királyi postán is megkaphatók.

A középítkezésekre és szállításokra vonatkozó általános és részletes feltételek és a vasutvonalakon előállítandó épületek leírása a m. kir. államvasutak igazgatóságának tervtáránál kaphatók.

Az ajánlatok legkésőbb **1914. évi április hó 30-ika déli 12 óráig** nyújthatók be a pécsi üzletvezetőség általános osztályának főnökénél (Pécs, üzletvezetőség I. em.).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be:

„Ajánlat a Sunja állomáson létesítendő vontatási laktanya építési munkáira 8701/914. számhoz”.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a m. kir. államvasutak pécsi üzletvezetőségének I. osztályában azonnal felbonthatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1914. évi április hó 29-ike déli 12 óráig az ajánlati végösszegnek 5%-a, azaz öt százaléka bántpénz gyanánt teendő le a magyar királyi államvasutak pécsi gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas óvadékképes értékpapirokban, a bántpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsde legutóbb jegyzett árfolyama szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján küldött ajánlatok és bántpénzek térít vévénnyel adandók fel.

A magyar királyi államvasutak pécsi üzletvezetősége előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Pécs, 1914. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Rámpás

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből,

fehér literje **72** fillér,

vörös „ **68** ”

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

21—x.39

Perjámosi járás főszolgabírájától.
1050—914. szám. 495—3.3

Pályázati hirdetmény.

Nagyszentpéter községben üresedésben levő s havi előleges részletekben fizetendő évi 1000 korona javadalmazással díjazott **irnok-végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket **folgó évi május hó 10-ig** hivatalomhoz címezve annnyival inkább adják be, mert az elkésztett érkezett, vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1914. évi április hó 10-én.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Ha nem tudná még, hogy mi a különbség a festékszalagos és a nem szalagos automata betűváltós látható írásu

YOST-írógép között, úgy kérje a díjtalan bemutatást. Egy pillantás ezen főkéletes gépre egyszer s mindenkorra meggyőződteti Önt.

Bárhon az országban díjtalanul bemutatja a

YOST írógép részvénytársaság
Káldor M. igazgató. BUDAPEST, Newyork-palota.

4-3.2

„TOMATIN“

a legjobb növénytetűirtő szer!
Tíz év óta használatban.

A növényt nem támadja meg.
Rögtön és gyökeresen pusztít

Egy nagy üveg (1 liter) ára 3.60 K,
egy kis üveg (1/2 liter) ára 2.— K,
egy próbáüveg (1/4 liter) ára 1.20 K

Megrendelhető utánvétellel, vagy a pén előleges beküldésével a készítőnél

Georg Drescher Leipzig,
Frankfurterstrasse 2 I.

Vszontelárusítók kerestetnek. — Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

Nagyobb megrendelésnél árengedmény
435—x 10

513—913. szám.

502—2.1

Árverési hirdetmény.

Nagytószeg körjegyzősége ezennel közzhírré teszi, hogy a vadászati jog Kistószeg község határára vonatkozólag 1914. évi május hó 5-én délelőtt 8 órakor, Nagytószeg község határára vonatkozólag pedig ugyanazon nap délelőtt 10 órakor folyó évi augusztus hó 15-től kezdve 1919. évi december hó 31-ig terjedő időre az illető község határájánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagytószegi körjegyzői irodában megtekinthetők.

Nagytószeg, 1914. évi április hó 15.

Körjegyzőség.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
1233—914. szám. 503—3.1

Pályázati hirdetmény.

Perlasz községben ideiglenesen betöltött **szülésznői állás**, valamint újonnan rendszeresített **ket új szülésznői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevelükkel felszerelt pályázati kérvényüket **folgó évi május hó 5-ig** hozzám annál is inkább benyújtsák, mert a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

Az állások mindegyikével évi 300 korona fizetés jár.

A választást később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1914. évi április hó 12-én

Lowieser, főszolgabíró.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál“

pol. napilap kiadóhivatala.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Árpád-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonatér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.

Fehérnemű-kereskedés:

Wehner György, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Enyveshát (70 fill.), Kinizsy-utca.
Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.

Fűszer- és esemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollariék Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csüsner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Bobek György, Pest-szálloda.
Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Láng Károly, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Riszties György, Hunyadi-u.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Hunyadi-u.

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kecec-, és festékáruraktár:

Penz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Péjits Mária, Hunyadi-u.
Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztium és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Szállító-cég:

Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-u.

Szobafestő, mázólo:

Schwarz István, Kültelek.

Téglagyár:

Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau-erő-ösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király söreszarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-söreszarnok.
Tóth és Novicsán, a ragyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Zongorarakta:

Weisser Adon, Gizella-part 6.